

ข้าวยาก

พระอาจารย์สงบ มนสฺสุโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอานะ พังกรรมะ มันวิกฤติ ต้องสู้กับมัน พังกรรมะ ธรรมะเป็นสังกรรม เป็นนามธรรมที่
เข้ากับหัวใจของตน หัวใจของคน สิ่งมีชีวิตใน

ดูต้นไม้ ต้นไม้ สิ่งมีชีวิตที่ไม่มีวิญญาณครอง มันขาดสารอาหารมันก็ตาย มันสูด
อากาศ สิ่งที่ว่าสังเคราะห์แสงเพื่อสร้างคาร์บอน สร้างสิ่งที่มันดำรงชีวิตของมัน มันไม่มี
วิญญาณครองแต่มันยังมีความรู้สึก

ไฉนคน คนถ้ามีอำนาจวาสนานะ สติ มหาสติ มันสติปัญญา มันละเอียดลึกซึ้งเข้าไปใน
หัวใจของตน พังกรรมๆ ขึ้นมา ถ้ามันสะกิดหัวใจของตนใน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า ปัญญาทวนกระแสกลับ ไม่ใช่ปัญญาแบบโลกๆ นี้ ปัญญาของโลกๆ นี้ส่งออก แต่
ธรรมะทวนกระแสกลับเข้าไปสู่ใจของตน

ถ้าเข้าไปสู่ใจของตนนะ จิตวิญญาณที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ นั้นภวาคะคือตัวภพ
ตัวภพๆ นะ ตัวที่สะสมบุญและบาปของคน ถ้าบุญและบาปของคนนั้นนะ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระอรหันต์แสนกัป

ไฉเรานะ ลุ่มๆ ดอนๆ ไม่มีต้นไม้มีปลายเหมือนกัน แต่เริ่มต้นไม้ได้ นับหนึ่งไม่ได้ ขยับ
ตัวเองไม่เป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมาในใจของตน

ถ้าเป็นสังขจะเป็นความจริงในหัวใจของตน เห็นไหม จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิด
เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมก็แล้วแต่ หมดยุขแล้วก็ลงมาเกิดนะ อย่างดีที่สุดก็เป็น
มนุษย์ ร้ายที่สุดก็ลงนรกอเวจีไปเลย ก็จิตเหมือนกันเสวยภพเสวยชาติเหมือนกัน

นี่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป เรามาบวชเป็นพระ เป็นพระเป็น
นักบวชจะรบกับกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของตน เราสร้างสมคุณงามความดีของ
เราขึ้นมา

พระไม่ทรงศีลทรงธรรมใครจะทรง

ศีลธรรมๆ สิ่งที่ว่าอยู่ในตำราเป็นภาคทฤษฎีทั้งนั้นนะ ถ้าจะเอาความจริงความจ้งของ
เราขึ้นมา เรามีศีลจะมีความจริงใจ

เวลาบวชขึ้นมาอุปัชฌาย์ยกเข้าหมู่ ศีล ๒๒๗ นิสสัย ๔ อภยนิยกิจ ๔ ห้ามเด็ดขาด ตาล
ยอดด้วน มันด้วนโดยธรรมชาติเลย เรารู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็แล้วแต่ สิ่งที่เป็นศีลจะเป็นความจริง
ขึ้นมา ยกเข้าหมู่ ศีล ๒๒๗ ไม่ใช่ศุนย์ มันเป็นศีล ศีละ ความมั่นคง ความแข็งแรง

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนะ มีอำนาจวาสนาของเขา เขามีความมั่นคงแข็งแรงใน
ใจของตน มันไม่ไหลไปตามกระแสสังขมไป มันไม่ไหลไปกับกระแสโลกไป มันไม่ไหลไปกับกิเลส
ตัดหาความทะยานอยากไป

กิเลสตัดหาความทะยานอยากนะ อารมณฺ์ แคเสพอารมณฺ์เท่านั้น แต่เวลามันผ่านไป
แล้วนะ ที่เหลืออยู่ บุญและบาป จริงหรือเท็จ

เวลาสังขมขึ้นมา คนที่เขาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เขาต้องมีหน้าที่การ
งานของเขาเพื่อการดำรงชีวิตของเขา เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป
สิ่งมีชีวิตต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ บวชเป็นพระขึ้นมา บริหาร ๘ สิ่งที่เราเลี้ยงชีพด้วยปลี
แข่งใจ นี่คือนุญกุลศลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราได้มาอยู่ในร่มโพธิ์ร่มไทรใน
พระพุทธศาสนา ร่มโพธิ์ร่มไทรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคุ้มหัวเรา เข้าออกมาบิณฑบาต
เลี้ยงชีพด้วยปลีแข่งใจ หาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต

ทางฆราวาสเขา เขาทำหน้าที่การงานของเขา เขาต้องมีหน้าที่การงานของเขาไป เวลาธรรมะ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ทางฆราวาสเป็นทางคับแคบไป ต้องทำหน้าที่การงาน
เพื่อเลี้ยงชีพ เจียดเวลาล้าเวลามาเพื่อประพฤติปฏิบัติไป

ทางของสมณะเป็นทางกว้างขวางๆ เข้าขึ้นมาเลี้ยงชีพด้วยปลีแข่ง ออกโปรดสัตว์ องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกโปรดสัตว์ ครูบาอาจารย์ของท่านออกโปรดสัตว์ไว้

หลวงปู่ชอบไปอยู่เพชรบูรณ์ เวลาจะเคลื่อนย้ายไป เทวดา อินทร์ พรหม “ท่านอยู่ที่นี่มีแต่
ความชุ่มชื้น มีความร่มเย็น เวลาท่านจากไปแล้วมันจะว่าเหวี่ยง อารมณ์ให้อยู่ที่นั่นไง” นี่เวลา
ถูกต้องไป นี่โปรดสัตว์

ไอ้ของเราให้สัตว์โปรดไป

เวลาบิณฑบาต สิ่งที่ได้มา เลี้ยงชีพด้วยปลีแข่งไป จะได้บุญได้บาปมา สิ่งนั้นเพื่อดำรงชีพ
เท่านั้น ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่านพอแต่ดำรงชีวิตเท่านั้น ดำรงชีวิตไว้เพื่อทำไม

ดำรงชีวิตไว้ละ สิ่งมีชีวิต สุขภาพกาย สุขภาพจิต เวลาจิตมันมีกำลัง จิตมันเข้มแข็งของ
มัน จิตมันสงบระงับเข้ามาละ ไ้โฮ! เวลาครูบาอาจารย์ที่อดนอนผ่อนอาหารไป มันเบา ปัญญา
มันเฉียบแหลม มันฟาดฟันกิเลสหลบซ่อนหมดเลยนะ เวลาออกไปฉันอาหารมันละล้าละลัง มัน
เสียดาย เวลาฉันเข้าไปแล้วอืดอาดยืดอาด กิเลสมันทูปหัวแล้วยังไม่รู้สึกตัวเลยนะ มันเสียดาย
นี่เวลาจิตใจที่อาจหาญมันคง แล้วถ้ามีศีลมีธรรมของเราขึ้นมา

พระไม่ทรงศีลทรงธรรมแล้วใครจะทรง

เวลาทางฆราวาสเขา เวลาฤดูกาลที่มันแห้งแล้ง ข้าวยาก หาอยู่หากินลำบาก มันทุกข์
มันยากไปหมดนะ คุณ คุณคนที่อึดคัดขาดแคลนมันทุกข์ใหม่ ทุกข์ มันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ ที่
อุดมสมบูรณ์ เขามีสติมีปัญญาของเขา เขาสะสม เขาออมของเขาไว้เวลาอึดคัดขาดสน นั่นก็อยู่ที่
สติปัญญาของคน

เวลาข้าวยากขึ้นมา ถ้ามันทุกข์มันยากขึ้นมา ขาดแคลนไปทั้งสิ้น เวลามันขาดแคลนไป
ทั้งสิ้น ตัวเองก็เลี้ยงตัวเองไม่ได้ คนรอบข้างก็เลี้ยงคนรอบข้างไม่ได้ มีแต่สบตากันแล้วก็มีแต่
ความทุกข์ความยากเท่านั้น ใครจะช่วยเหลือใคร ใครจะค้าจุนใคร

สิ่งที่เป็นอธิปไตย เป็นรัฐ สมัยนี้เขาก็อยู่ที่รัฐบาลที่เขาจะคุ้มครองดูแล

ถ้าเป็นสังคมเป็นโลก มันอยู่ที่บุญและบาป ถ้าเป็นบุญกุศลขึ้นมา มันยังอยู่ที่คนที่เขามีคุณธรรมบ้าง เขาเจ้อจวน เขาคุ้มครอง เขาดูแลของเขา เพื่ออะไร เพื่อเป็นบุญกุศลของเขา ถ้ามีบุญกุศลอยู่บ้างไง ถ้ามีแต่บาป อดตาย ข้าวยาก เวลามันทุกข์มันร้อนขึ้นมา อัดคัดขัดสนขึ้นไป ไม่มีสิ่งใดเลี้ยงดูชีวิตของตัวเองก็แล้วกันแหละ

เราบวชเป็นพระๆ เป็นนักรบขึ้นมา เราต้องมีศีลมีธรรมของเรา เรามีสติปัญญาของเรา จะรักษาหัวใจของเรา ถ้ารักษาหัวใจของเรา ทำของเราขึ้นมา อดตา หิ อดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนที่ปกป้องดูแลหัวใจของตนได้ นั่นนะผู้ที่เอาตัวรอดได้

แล้วเอาตัวรอดได้ ถ้าเราไม่เบียดเบียนตน เราเอาตัวรอดของเรา เราไม่ทำร้ายเราด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยากของเรา ไม่เบียดเบียนตน เราจะไปเบียดเบียนใคร ถ้าเรามีความสุขสบาย

ไอ้ที่มันเบียดเบียนเขาก็เพราะมันแห้งแล้งไง มันข้าวยากไง พระไม่ทรงศีลทรงธรรมไง

ถ้าทรงศีลทรงธรรม มันมีศีลมีธรรมขึ้นมาแล้ว มันปกติสุข เอาอะไรให้มันส่วนเกินนะ บริหารให้เราไม่ได้ เราไป เรามีบริหาร ๘ แล้วยิ่งวิเวกไป เราจะแบกหามไปได้อย่างไร มันไปไม่ได้ แล้วไปไม่ได้ธรรมดานะ เวลาผู้ที่เชี่ยวชาญ เขาพยายามจะทำบริหารเขาให้เบาที่สุด สิ่งใดที่มีน้ำหนักมาก เขาจะเปลี่ยนแปลงให้มันมีน้ำหนักน้อยที่สุด เพราะอะไร เวลาบุกป่าฝ่าดงไปแล้ว มันไม่ต้องแบกหามไปมากจนเกินไป

เวลาให้สิ่งใดมามันเป็นส่วนเกินทั้งนั้นนะ เพราะเรามีแล้ว เหลือเพื่อ ล้นเหลือ จะไปเอาอะไร มันไม่ต้องการของใครทั้งนั้นนะ ถ้าทรงศีลทรงธรรม ถ้ามีศีลมีธรรมแล้วมันไม่ต้องการอะไรเลย

แล้วถ้าไม่ต้องการอะไรเลยแล้วเป็นอย่างไร

มันก็มีความสุขไง เราไม่เป็นภาระไง ใครจะเอาอะไรมาแปะไว้ให้ อู๋ย! มันไม่เอาๆ ไม่เอาไป เอาไปได้อย่างไร มันต้องแบกหามไป ไม่เอาๆ ไม่เอาแล้วเป็นอย่างไร พอใจใจ แล้วมีความสุขไหม

ความพอ คนที่พอ มีความพอเพียง ถ้ามีความพอเพียงแล้วเราไม่อัตคัดขัดสน ยิ่งสมัยปัจจุบันนี้มันอุดมสมบูรณ์มาก สมัยเราอยู่นะ ฝาก็ขาดแคลน สิ่งเครื่องใช้ไม่สอย เทียนไม่มีเลย ไม่มี ทั่วๆ ที่ก่อนที่เราจะบวชอยู่ในตลาดมันจะไปขาดแคลนที่ไหน ร้านค้ามีที่นั่นนะ ใช้น้ำมันอยู่ในป่า ในชนบทไม่มีนะ อยู่ในชนบทไม่มีหรอก

สิ่งเพราะเหตุนี้แหละ เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านถึงพูดถึงไง สมัยอยู่กับหลวงปู่มั่น ที่หนองผือ หนองผือมันไม่มีตลาด แล้วพระ ๒๐-๓๐ องค์ ชาวบ้านเขาอาชีพเขาทำนาทำไร่อยู่หากิน โดยความพอเพียง ไม่มีการซื้อการขายไถ มีก็มี้ก็แลกเปลี่ยนกันในกลุ่มชนในบ้าน ผู้ที่เขาไม่เอาอาหาร เขาก็แจกจ่ายต่อกัน ใครมีอะไรก็แบ่งปันกัน มันไม่มีที่ซื้อที่ขาย คือมันไม่มีอะไรที่จะพอกพูนขึ้นมา

ท่านถึงบอกว่า ท่านไปแทนคุณเขา แทนคุณที่ว่ามันไม่มีตลาด ไม่มีที่ซื้อที่ขาย แล้วใครที่เขาเป็นบุญกุศล เขาก็พยายามแสวงหามาเพื่อทำบุญ ทำบุญกับพระ ๒๐-๓๐ องค์อยู่กับหลวงปู่มั่น

แต่ท่านก็ว่ามีนะ มีที่ว่าคนที่ไม่เห็นด้วย เขาว่าไม่ให้พระเดินคันทนาเขา ไม่ให้พระเดินบิณฑบาต แล้วพระไป เขาเอาอุจจาระมาเทไว้เลย สุดท้ายแล้วครอบครัวนั้นเป็นบ้าหมดเลย นี่สมัยหลวงปู่มั่นนะ

แม้แต่ในสังคมที่อัตคัดขาดแคลนโดยธรรมชาติแล้ว มันก็มีสัมมาทิฐิ มิจฉาทิฐิ ที่เป็นสัมมาทิฐิก็มีความสุข มีความอบอุ่น มีความพอใจ มิจฉาทิฐิขึ้นมาเขาไม่เห็นด้วย บิณฑบาตเดินผ่านหน้าบ้านเขายังไม่ให้เดินผ่านเลยนะ เอาอุจจาระมาเทไว้ พระ หลวงปู่มั่นย้ายไปเลย สุดท้ายแล้วครอบครัวนั้นเป็นบ้า บ้าทั้งครอบครัวเลย

สังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลว

นี่ไง สิ่งที่ว่ามันพอเพียง ถ้าเรามีศีลมีธรรม พระไม่ทรงศีลทรงธรรมจะทรงอะไร แล้วถ้ามีศีลธรรมแล้วมันกลัวอะไร แล้วถ้าไม่กลัวแล้ว สิ่งนั้นมันของส่วนเกินทั้งนั้นนะ นี่พูดถึงพระนะ

ฉะนั้น เวลาข่าวยาก เวลาเกิดทุพภิกขภัย ภัยพิบัติไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปพรหมณีนิมิตต์ไว้ๆ แล้วอัตคัดขาดแคลนนี่ไง เวลาพระอนานที่ไปบิณฑบาตไม่มี เขาชาวบ้าน

เขาไม่มีจะกิน บังเอิญมันมีชาวชนบทเขาเป็นพ่อค้าม้า เขามีม้ามา เขามีข้าวกล็องมาเลี้ยงม้าของเขาด้วย แล้วเวลาพระมา เขาก็ให้เท่ากับม้าตัวหนึ่ง คือ ๑ ทะนานต่อ ๑ คน

พระอานนท์บิณฑบาตมาได้ ภิกษุทำอาหารให้สุกเองไม่ได้ เอาหินบด บดให้เป็นผงเป็นแป้งแล้วเอาน้ำพรมถวายพระพุทธเจ้า ๓ เดือน

พระโมคคัลลานะทนไม่ไหว ไปขอพระพุทธเจ้านะ จะไปบิณฑบาตบนเทวดา จะไปบิณฑบาตบนสวรรค์ จะไปบิณฑบาตมาเลี้ยงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “แล้วพระที่หาไปไม่ได้ทำอะไรล่ะ”

“ข้าพเจ้าจะจับมือต่อๆ เนืองกันไป”

“ไม่ได้”

“ข้าพเจ้าขอพลิกแผ่นดินขึ้นมา” กินวันดินไฉ่ ดินสอพอง เอาขึ้นมากินได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยอนุญาตเลย

พอออกพรรษาไปแล้ว พระที่มีความสามารถทำได้มี แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปล่อยให้เป็นตามธรรมชาติ เวลาออกพรรษาแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า พวกเธอชนะแล้ว

ชนะถึงภัยพิบัติเวลาข้าวยาก เวลามันเกิดภัยพิบัติมันทุกข์จนเข็ญใจใจ แล้วพระก็อยู่ได้ไง พอออกพรรษาแล้วพราหมณ์ที่นิมนต์ไว้ถึงระลึกได้ นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฉันในที่ปกครองของเขา ในราชวัง นี่ในพระไตรปิฎกไง

เวลาเกิดข้าวยากขึ้นมา เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา มันทุกข์ยากทั้งนั้นนะ เราบวชเป็นพระๆ ถ้ากิเลสตัดหาความทะยานอยากมันบีบคั้นหัวใจของเรา เวลาที่มันขาดแคลนใจ เวลาจิตใจมันไม่เป็นปกติใจ พระภิกษุไม่มีศีลไม่มีธรรมไง

ถ้ามันมีศีลมีธรรมมันถึงจะอบอุ่นขึ้นมาไง ถ้ามีศีลมีธรรมขึ้นมา เราจะรักษาคุณงามความดีของเรา เราจะสร้างคุณงามความดีของเรา เราจะฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมาให้มีศีลมี

ธรรมขึ้นมา พอมีศีลมีธรรมขึ้นมามันก็ปกติสุขไป สงบสุข มีอะไรมาเป็นส่วนเกินทั้งนั้นนะ เพราะอะไร

เพราะวันคืนล่วงไปๆ ๑ พรรษา ๒ พรรษา ๓ พรรษาไป ผ้า ผ่าชุดหนึ่งใช้ได้ ๓ พรรษา ถ้าจะไปเปลี่ยนผ้าไป ถ้าเปลี่ยนผ้า สมัยเราออกอุตุคงค์ออกบวชใหม่ๆ ไม่มี ไม่มี สิ่งที่จะได้มาต้องรอ แล้วรอเล่ากว่าจะรวบรวมได้ให้พอตัดจีวรได้ ไม่มี แต่ถ้าเรากลับบ้าน ได้ กูสั่งซื้อเอง มี ตลาดมันมี แต่ในป่าในเขามันไม่มี แล้วเราไปอยู่อย่างนั้น

ปัญหามันเป็นสังคม มันไม่ใช่เป็นเรื่องของเราไป มันเป็นเรื่องถึงยุคสมัย ถึงเรื่องบุญและบาปของคน ถ้าเราจะแสวงหาโดยส่วนตัวได้ทั้งนั้นนะ เรากลับบ้านของเรา ทางบ้านเขามีทรัพย์ มีสิน เราสั่งได้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาอุตุคงค์ไปมันเป็นเรื่องหนึ่ง มันเป็นปัญหาในสมัยที่เราออกเที่ยว ออกฝึกหัด เริ่มต้นฝึกหัดปฏิบัติไปตัวคนเดียวเดียวดายไป

เบื้องหลังก็มีชาติมีตระกูลที่จะค้าจุนได้ แต่เขาเป็นเรื่องโลก ใ้อเราบวชมาแล้วเราก็เร่งร้อนไปตามกระแสที่จะฝึกหัดปฏิบัติหัวใจของเราขึ้นมาให้ได้ จะเอาศีลเอาธรรมของเราขึ้นมา ถ้ามันมีศีลมีธรรมขึ้นมา มันระลึกถึงได้ แล้วมันมีศีลมีธรรมขึ้นมาที่ปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พราหมณ์นิมนต์ไว้ให้จำพรรษา แล้วเกิดภัยพิบัติขึ้นมา เขาก็ลี้ม จนพระโมคคัลลานะเดือดร้อนไปหมดนะ ทั้งๆ ที่เป็นพระอรหันต์นะ อัครสาวก เบื้องซ้ายนะ มีฤทธิ์มีเดชทั้งนั้นนะ จะทำอะไรขึ้นมาก็ได้

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่อนุญาตสักอย่างเลย ให้อดอดยากอยู่อย่างนั้นนะ แต่มันได้หัวใจของพระ หัวใจของพระที่มีสติมีปัญญาทนผลกระทบบอย่างนั้นได้ แล้วทนผลกระทบบอย่างนั้นได้ มันแค่ ๓ เดือน มันก็ผ่านไปแล้ว พอผ่านไปแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เธอชนะแล้ว”

เวลาข่าวยาก สังคมยากแค้นแสนเข็ญทุกข์จนเข็ญใจ เราจะปรารถนาสิ่งใด เราจะเอาสิ่งใดขึ้นมาให้สมความปรารถนา มันเป็นไปได้โดยตามธรรม เว้นไว้แต่โดยทางโลก โดยการประชาสัมพันธ์ โดยการลงโลก ใ้อพวกลงโลกๆ ไม่มีประโยชน์อะไรหรอก มันก็เรื่องโลกๆ นั้นนะ มันก็เป็นบุญและบาปเท่านั้น

แต่ในภาคปฏิบัติไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่เคยสนใจสิ่งใดๆ เลย เว้นไว้แต่ท่านก็มีลูกศิษย์ที่ว่ามีเป็นหลักเป็นเกณฑ์คอยสนับสนุน คอยค้ำจุนดูแล เวลามันขาดแคลนขึ้นมา “หัวหน้าไม่สำคัญ สำคัญแต่ลูกน้องก่อน”

สุดท้ายแล้วนะ โยมของหลวงปู่มั่นที่สกลนคร เขาก็ซื้อเป็นไม้ๆ ถวายเข้ามาเลย แต่มันก็เป็นยุคเป็นคราว

นี่พูดถึงว่า บุญวาสนาของแต่ละบุคคลที่ออกฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ แล้วก็บุญวาสนาของเรา เราเข้ากันโดยธาตุ เราจะไปเข้ากับธาตุใด สิ่งที่จะทำอย่างไร

สังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนเลว ในสังคม สังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนเลว แล้วถ้าคนดี คืออย่างไร ดีพอที่จะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาได้ไหม สิ่งที่ว่า เป็นศีลเป็นธรรม พระที่ทรงศีลทรงธรรม เขามีศีลมีธรรมถูกต้องชอบธรรมหรือไม่

เพราะเริ่มต้น ท่ามกลาง และที่สุด ถ้ามันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา มันมีความเสมอภาคไป พ่อแม่ครูจารย์ฯ ถ้าจะเป็นหัวหน้า หัวหน้าของหมู่คณะ หัวหน้าของสงฆ์ มันก็ต้องรู้จักธรรมและกิเลส

เวลากิเลสๆ กิเลสความเห็นแก่ตัว กิเลสมันบีบบังคับ กิเลสมันกะล่อนมันปลิ้นมันปล้อน มันบิดมันเบือน บิดเบือนธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยนะ ทั้งๆ ที่เรามา เรามาหาสัจจะหาความจริงขึ้นมา แล้วมันบิดมันเบือนของมันไป มันจะทรงศีลทรงธรรมขึ้นมาได้อย่างไร

ถ้ามันจะทรงศีลทรงธรรมขึ้นมา มันต้องเป็นสัจจะจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของตน แล้วมีความเสมอภาคไป ลำเอียงเพราะรัก ลำเอียงเพราะชัง ไม่มี

มันไม่ใช่ลำเอียง มันเป็นความถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ถูกต้องชอบธรรมต่างหาก ถ้ามันเป็นความถูกต้องชอบธรรม ใครมันจะติจะเตียน ใครมันจะลำเอียง

เวรกรรมมีงั้นนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ มากมายมหาศาลนะ ใ้พวกฤๅษีชีไพรที่เข้ามาเพื่อจะเบี่ยงเบน แต่มันเป็นไปไม่ได้ แต่สิ่งที่เลวร้ายที่สุดก็เทวทัตไง

เทวทัต ด้วยสายเลือดก็เป็นญาติ ด้วยในทางสงฆ์ก็เป็นอาจารย์กับลูกศิษย์ เป็นครูบาอาจารย์ที่เทวทัตเข้ามาพึ่งพาอาศัย เป็นพ่อแม่ครูจารย์เลยละ เวลาไม่ได้ตั้งใจขึ้นมา จ้างคน จ้างนายธนูมายิง จ้างเขาทั้งนั้น ทำลายทั้งนั้น ทำลายด้วยร้อยแปด แต่มันทำลายได้อย่างไร มันทำลายไปไม่ได้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวิชฌญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอ็งจะเอาอะไรไปเตะไปต้อน เอ็งจะเอาอะไรไปรู้ไปเห็นได้ มันเป็นไปไม่ได้ แต่ด้วยทางโลกๆ ก็ด้วยความทางโลกที่จะพยายามจะเอาชนะคะคานง

พระที่ทรงศีลทรงธรรมมีศีลมีธรรมขึ้นมามันจะเป็นไปอย่างนั้นไปไม่ได้ ใ้มันไม่มีศีลไม่มีธรรม มันมีแต่พญามารไง มันเป็นเรื่องของมาร เรื่องของต้นหาความทะยานอยากไง มันตรงข้ามไง

เทวเม ภิกษุเว ทางสองส่วนไม่ควรเสพ อตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค ถ้าต้องการอย่างนั้นมันก็สนองต่อกิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตนไง แล้วพยายามจะให้ได้ สมความปรารถนาของตนไง ไม่ได้เลห์ เอาด้วยกล คิดว่ามันจะได้ ไม่ได้ สุดท้ายธรณีสูบไปสดๆ ร้อนๆ นะ นี่กรรมของสัตว์

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราบวชเป็นพระแล้วเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะไม้อเอาความฉ้อฉลอย่างนั้นเข้ามาในหัวใจของเรา มันมีต้นทุนอยู่แล้ว เพราะมันมีอวิชชา มีความไม่รู้ เพราะไม่รู้ไง ไม่รู้ เอ็งจะไปทางไหนละ

แต่ถ้าพยายามทำตนให้รู้ เตือนตนของตนเองไว้ ศีลและธรรม สิ่งทีศีลและธรรม เราต้องประกอบขึ้น มีศีลมีธรรม เราต้องประกอบขึ้น มีการกระทำ ไม่ทำชั่ว จะทำความดี แล้วทำความดีฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เข้าถึงพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ถ้ามันรู้ นะ คอตกนะ สิ่งใดที่ทำแล้วเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลย ถ้าเสียใจภายหลัง เพราะอะไร เพราะทำด้วยความไม่รู้ไปไง เพราะไม่รู้แล้วทำลงไป แล้วพอรู้

ขึ้นมาก็นั่งเสียใจไง แล้วเสียใจเดียวก็ทำซ้ำอีก ไม่ใช่เสียใจแล้วมันจะรู้สึกตัว เสียใจนะ เดียวมันก็ทำอีก ก็ทำที่มันเสียใจนั้นแหละ

แต่ถ้ามีสติปัญญาเนะ เราพยายามของเรา มันเป็นเรื่องจิตเป็นนิสัย เราเบี่ยงออกให้ได้ๆ เบี่ยงออก เห็นไหม เบี่ยงออกที่วิชาพญามาร ที่ความไม่รู้เท่า มันโน้มน้ำหนัก ใ้หนักดี ใ้หนักพอใจนั้นนะ ไม่เอาๆ เอาที่ขัดสนใจ พรหมจรรย์ ถือศีล ศีลนะ ถือเป็นพรหมจรรย์ของเรา แล้วเราพยายามทำความสงบของใจของเราเข้ามาให้ได้

ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา จากที่ข้าวยาก ข้าวยากมันขาดมันแคลน มันทุกข์มันยากไปทั้งนั้นนะ เวลามันข้าวยาก แต่ถ้าเวลาอุดมสมบูรณ์ขึ้นมา ที่ว่าความสุขๆ มันก็เรื่องโลกใจ อุดมสมบูรณ์ของมันไป

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

จะขาดแคลนจะอุดมสมบูรณ์ขนาดไหน ถึงที่สุดมันก็พลัดพรากไปทั้งสิ้น เพราะเราศึกษา เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ศึกษาธรรมะแล้วเราเห็นภัยในวัฏสงสารไง จะดีจะชั่วถึงที่สุดแล้วชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุดแน่นอน แล้วพลัดพรากเป็นที่สุดแล้วมันก็ไปตามบุญตามกรรมของสัตว์ เพราะนี่เป็นภาคทฤษฎีธรรมและวินัย เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาไง

ภิกษุต้องมีศีลมีธรรมไง เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามีสติมีปัญญา มีศีลมีธรรมขึ้นมา มันเท่าทันกับความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นไง ถ้ามันเท่าทันกับความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นแล้ว ถ้ามันเท่าทันแล้วมีสติปัญญา โดยปัญญาอบรมสมาธิมันสงบตัวลง มันหยุด มันเท่าทันแล้วมันหยุดคิดไง หยุดการเติมพินเติมไฟให้กับหัวใจของตน

มีสติปัญญาเข้ามาเนะ มันมีสติปัญญาเท่าทันว่า ไม่เติมพินเติมไฟ ชักพินชักไฟออกจากหัวใจของตน

พยายามฝึกหัดของเรา มันจะทุกข์มันจะยากมันเรื่องธรรมดา เติณัจกรม นั่งสมาธิภาวนา เขาก็ทำ โลกเขาก็ทำ แต่เขาทำแล้วได้ผลหรือไม่ได้ผลนั้นเป็นเรื่องหนึ่ง

เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา ความเพียรชอบ เรามีความเพียรของเรา มีความวิริยะ
ของเรา มีความอุตสาหะของเรา เราทำของเราขึ้นมาไง ถ้ามันเป็นตามความจริง มันมีความสุข
สุขไง

พระมีศีลมีธรรม มันจะข้าวยากไปไหน มันจะอดคัดที่ไหน ถ้ามันมีของมันไง

ถ้าเรามีแต่สติปัญญาอารมณ์ มีแต่ความรู้สึกลึกซึ้งคิดขึ้นมา มันก็อ้างอ้างว่าแห้ว มันก็มีธรรม
และวินัยเป็นศาสดาเป็นที่คุ้มหัว

แต่ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาเนะ ถ้ามันเป็นพุทธะขึ้นมาเนะ พระพุทธเจ้าอยู่กลาง
หัวใจของเรา แล้วถ้ามันเบิกบานของเราขึ้นมาเนะ มันจะแสวงหา

ไอ้ที่หามาสะสมๆ หามาหมักหมมในใจ ที่ชนเข้ามาพอกพูนใจ มันมีอะไร ไร้สาระ มันไม่
มีอะไรของใหม่เนะ เกิดตายๆ มากี่ชาติ มันไม่ใช่เกิดชาตินี้หรืออก มันต้องมีที่มาที่ไปสิ ถ้าไม่มีจิตที่
เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันจะเกิดซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ อย่างนี้หรือ แล้วซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ อย่างนี้
แล้วมาเกิดในปัจจุบันนี้ แล้วทำไมหลงระเหิงอยู่กับชีวิตนี้ อยู่กับการกระทำอย่างนี้ แล้วก็จะ
ก้าววนมาเพื่อใจดวงนี้ แล้วก้าววนเอาอะไรมา

มีสติปัญญา ไม่เอา ปล่อยหมดเลย คนเขามีสติมีปัญญานะ

นี่เราก็เป็นคนด้วย อายุ ๒๐ มาบวชพระด้วย มีศีล ๒๒๗ ด้วย แล้วมีธรรมและวินัย มี
รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ประจำหัวใจของตน

แม้แต่เป็นฆราวาสนะ เป็นพุทธมามกะ เขาก็เป็นชาวพุทธไง ใ้ฉันเราเป็นศากยบุตรเลย
แล้วถ้ามีสติมีปัญญา เราฝึกหัดของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามีศีลมี
ธรรมในหัวใจของตน ของภายนอกมันกลับกลายเป็นเกื้อกูลกันนะ

เราเคยอยู่ในหมู่สงฆ์ที่ดิงามไป มีแต่ให้คนอื่นก่อนๆ ไม่มีเอาไว้ มีอะไรมานะ เขาได้มา
ตั้งแต่หัวแถวเลยนะ เลื่อนไปเรื่อยๆ ไม่มีใครเอา จนออกท้ายแถวไปเก็บไว้ในคลัง ไม่มีใครเอา
แต่ถ้าไปที่เขาเป็นธรรมาภิบาลนะ มึงอย่าไปแตะของเขาเชียว ตะแล้วเป็นเรื่องเลยนะมึง เขาหวงเขา
แหนของเขาเนะ

เพราะเที่ยวมา เห็นมาเยอะ สิ่งที่เป็นธรรมเขาเป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมแล้วนะ เขาเสียสละให้กับคนอื่นก่อนๆ ใ้คนที่ขาดแคลนมากที่สุด ใ้คนนั้นเอาไป คนที่เหนที่อะไรขาดแคลน คนนั้นเอาไป

เราเคยอยู่สังคมที่ดิงามก็เยอะ แต่ใ้ที่ตระหนี่ถี่เหนียวก็เคยเห็นมาเหมือนกัน หนาวเกือบตาย ไปขอผ้าห่ม ผ้าห่มเต็มโกดัง ไม่ให้ บอกไม่มี ผิดทั้งศีล ผิดทั้งธรรม ผิดทั้งนั้นเลย เราเห็นหมดนะ แต่เราก็ควับ กรรมของกู กรรมของสัตว์

ถ้ามันเป็นสภาวะแบบนี้มันก็กรรมของสัตว์เิง แล้วเราก็ไม่ไปเดือดร้อนอะไรกับเขา แต่เห็นมาเิง เพราะอะไร เพราะมันเป็นเรื่องโลก สังคม คณะสงฆ์ สิ่งที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นมันก็เกิดขึ้น มันเป็นเรื่องธรรมดา ทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนชั่ว

คนดีๆ มันดีภายในเิง คำว่า “ดีภายใน” มันเถตรง ชื่อตรง ไม่คิดในข้อ ไม่อในกระดุก ไม่พูดอย่างทำอย่าง หน้าไหว้หลังหลอก แล้วไปเจอครูบาอาจารย์อย่างนั้นปวดหัวใหม่ โคตรปวดหัวเลย กูไม่รู้จะพูดอย่างไร มันตีได้เยอะแยะไปหมดเลย

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์เราไม่เลย ตามข้อวัตรเพียะ แล้วอย่าให้ฉลาดเคลื่อนนะ หลวงตานี้ไม่ได้เลย เพราะอะไร นั่นคือการฝึกสติ

เริ่มต้นจากจะมีศีลมีธรรม มีสติระลึกรู้ ของที่ทำอยู่ยังขาดสติ ยังวางไว้ตรงที่เดิมไม่ได้ เพราะนั่นคือการฝึกหัดเข้าสู่ในภาคปฏิบัติแล้ว

ถ้าคนว่า “โอย! ของเล็กน้อย”

เล็กน้อยนั้นแหละมันจะทำลายความเพียรมึงทั้งสิ้น เพราะเล็กน้อยนี้แหละ เ็งถึงตั้งตัวขึ้นมาไม่ได้ เ็งถึงทำตัวเองให้เป็นคนดีขึ้นมาไม่ได้

ถ้าตัวเองจะเป็นคนดีขึ้นมามันมีศีลมีธรรม พระไม่มีศีลไม่มีธรรม ใครจะมี ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติถ้าปฏิบัติไม่ได้ ยังฉลาดเคลื่อนได้ขนาดนั้น สิ่งที่ทำอยู่ๆ ยังฉลาดเคลื่อนขนาดนั้น

ข้าว เวลาจะเปิบข้าวเขาเปิบใส่ปาก ไม่ใช่รูจุมก ไม่ใช่รูหู ไม่ใช่ตา เขาเปิบใส่ปาก ของที่เิงทำ ถ้ามันทำ มันทำอยู่อย่างนั้นเิง ทำเิงให้ฉลาดเคลื่อน

หลวงตาพระมหาบัวท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น เก็บที่นอน ท่านบอกว่าท่านขีดเอาไว้เลยนะ คงเส้นคงวามีพลาตเลยละ

หลวงปู่มั่นมาถึงจับโยนทิ้งเลย “มันผิดๆ”

ท่านถึง มันผิดตรงไหน พอท่านภาวนาเป็น ท่าน อ้อ! มันผิดที่ใจเรายังโลเล ใจเรายังไม่แน่นอน แต่ขณะที่อยู่กับท่าน ท่านบอกว่ามันผิดๆ

นี่ท่านเล่าให้ฟังเองนะ หลวงตาท่านเล่าเอง เราก็ไม่รู้ เหมือนกับเอาชอล์กขีดเอาไว้เลยนะ เก็บตรงนี้ เราก็ไว้ตรงนี้เลยนะ มาถึงท่านจับโยนเลย “ผิดๆ ผิดที่ผิดทาง”

มันผิดตรงไหน มันผิดอย่างไร สุดท้ายท่านสรุป มันผิดที่การคลาดเคลื่อนในใจของเราเอง อ้อ! นี่มันละเอียดเป็นชั้นๆ ขึ้นมา

ถ้าอย่างนี้เขาบอกว่า เป็นของเล็กน้อย ของไม่จำเป็น

เพราะเชิงไม่ได้ภาวนา เชิงภาวนาไม่เป็น เชิงเริ่มต้นไม่ได้ จิตจะก่อร่างสร้างตัวขึ้นมาอย่างไร

พูดทุกวันนี้ะ สมมติทำไม่เป็นๆ นี่แหละ ถ้าสมมติมันทำเป็นขึ้นมา ตรงนี้มันจะเริ่มต้นชัดเจนของมันขึ้นมา สิ่งที่ชั่ววัตรปฏิบัติขึ้นมา นี่คือฝึกใจนะเว้ย

เรียนมา ๙ ประโยคนะมึง แล้วมานี้มาพุทโธๆ ทำชั่ววัตร มันของเหลวไหล ของเด็กเล่น

มีอาจารย์ดังๆ บอกมาก บอกว่าจุดงค์นี้ของเด็กเล่น

ไปฟ้องหลวงปู่ฝันไป หลวงปู่ฝันบอกว่า แล้วมันสอนอย่างไรละ ใ้ที่ว่าของเด็กเล่นนะ ใ้เรียนธรรมๆ มา ๙ ประโยค ๑๐ ประโยคนั้นนะ ใ้พุทโธๆ นี้ของเด็กเล่น

เล่นตรงไหนนะ เล่นเพราะมึงภาวนาไม่เป็นแล้วภาวนาไม่ได้ เพราะก่อร่างสร้างตัวขึ้นมาไม่ได้อะไรเลย ๙ ประโยค ๑๐ ประโยคขึ้นมาสัญญาทั้งนั้น ความจำ นั้นเป็นจำมา ทรงธรรมทรงวินัยไม่เสียหาย แต่มันแกกึเลสในใจเชิงได้หรือเปล่า

มันเป็นเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาชกขยญาณทำลายอวิชชา ฆ่ากิเลส แล้ว แสดงธรรมออกมา ธรรมนี้ออกมาจากน้ำพระทัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การแสดงนั้นเป็นกิริยา เป็นสิ่งบัญญัติ สมมุติบัญญัติ แล้วให้เป็นกรอบในการฝึกหัดปฏิบัติ แล้วจึงฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาได้แล้วหรือยัง

กรอบการฝึกหัดปฏิบัติ ข้อวัตร สิ่งที่ฝึกหัดสติและปัญญานั้น ถ้าฝึกหัดสติปัญญา มีสติมีปัญญากับใจดวงนั้น ใจดวงนั้นจะทำสิ่งนั้นได้โดยความเที่ยงตรง และเห็นคุณและประโยชน์ในการฝึกหัดใจและวัดใจของตน

ถ้ามันฝึกหัดและวัดใจของตน ทำอย่างนั้นได้สมบูรณ์แบบ หลวงปู่มั่นสาธุเลยนะมิ่ง ไม่ข่าวยาก สมบูรณ์แบบ มีศีลมีธรรม ไม่ใช่ของขาดแคลนในใจ

ใจเป็นนามธรรมๆ คนเกิดมามีกายกับใจๆ บวชมาเป็นพระๆ จะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้หัวใจของตนเป็นสัมมาสมาธิ สิ่งที่เป็นสัมมาสมาธิ ศีล สมาธิ ปัญญา จะเกิดยกขึ้นสู่วิปัสสนา จะเกิดภาวนามยปัญญา จะเกิดมรรค ๘

แล้วเรียนในพระไตรปิฎกมาเรียนอะไร แล้วสิ่งที่เรียนมาสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน สิ่งใดประกอบขึ้นเป็นการกระทำเป็นภาวนามยปัญญา เอ็งมีไหม เอ็งรู้จักมันหรือ แล้วมันเป็นอย่างไร

นี่ไง พระฝึกหัดปฏิบัติไง พระต้องทรงศีลทรงธรรม มีศีลธรรม พอมีศีลมีธรรมขึ้นมา สิ่งที่ว่า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เพราะตนมีธรรม ตนมีที่พึ่งที่อาศัย

บวชมาเป็นสมมุติสงฆ์ๆ อาศัยร่มโพธิ์ร่มไทรในพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา คุ่มครองดูแลคณะสงฆ์ สงฆ์สมมุติที่พยายามฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าใจมันเป็นธรรมขึ้นมา สิ่งที่เป็นสัจธรรมในใจ มีศีลมีธรรม ทรงศีลทรงธรรมในใจของตน ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ไม่ข่าวยาก หากินไม่ได้ ขาดแคลนไปตลอด

ฝึกหัดปฏิบัติการดำรงชีวิต ฝึกหัดสมณสาธูป แล้วฝึกหัดใจของตนขึ้นมาให้มันมั่นคง แข็งแรงขึ้นมา ให้เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของตน เอวัง